

Romeinse vesting Xanten wordt herbouwd

Na de verovering van grote delen van Europa door de Romeinen stichtten zij o.a. in Germania inferior (westelijk Duitsland) drie grote steden, die zich „Colonia” mochten noemen. De grootste Romeinse „Colonia” op Duitse bodem was Keulen, de tweede in grootte Trier, de derde was Colonia Ulpia Traiana in Xanten.

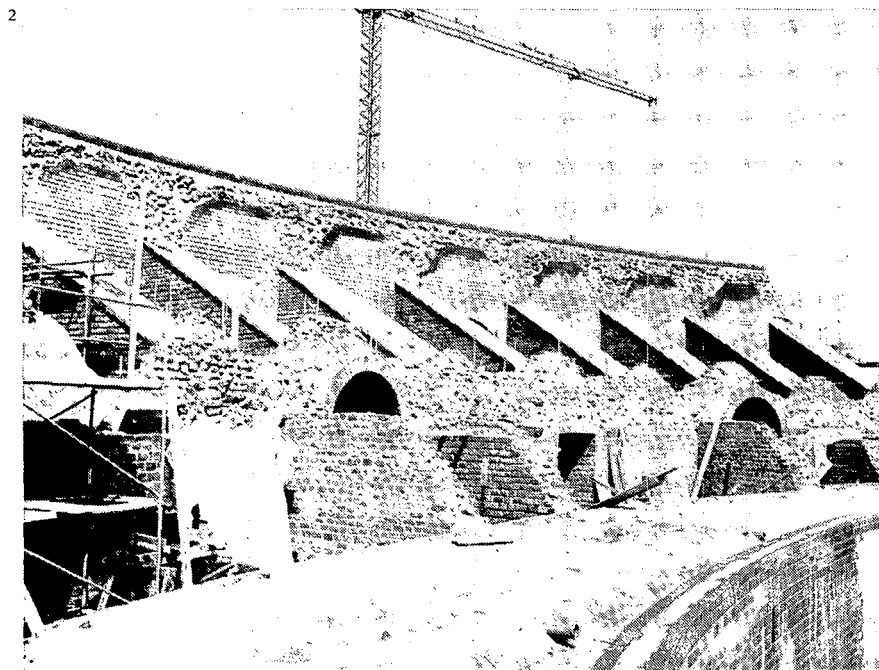
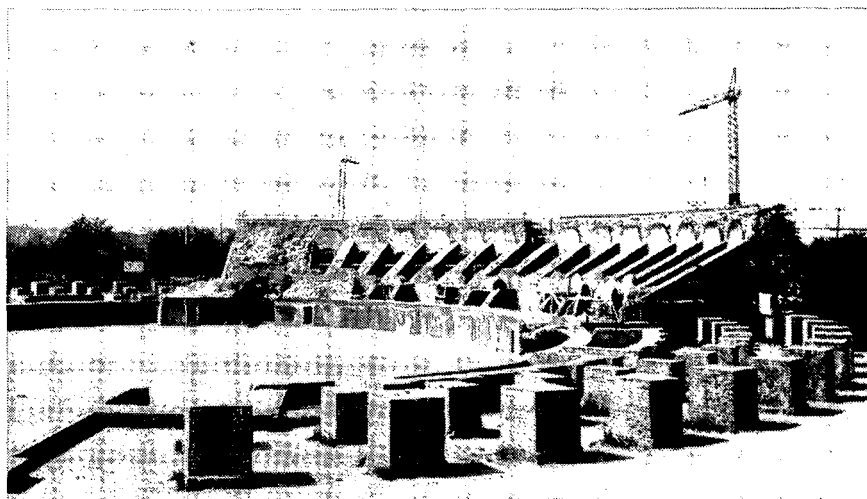
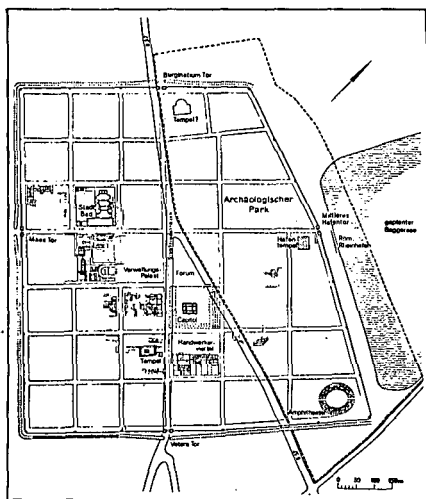
Nadat de Romeinen zich hadden teruggetrokken werden de resten van Keulen en Trier in het begin van de 5e eeuw n. Chr. overbouwd. Die zijn thans nauwe-

lijks meer „toegankelijk”. Anders ligt het met Colonia Ulpia Traiana in Xanten. Weliswaar werd deze Romeinse stad tijdens de grote volksverhuizing verwoest, maar er werd niet overheen gebouwd. De resten verdwenen onder akkers en weilanden.

Al meer dan veertig jaar zijn archeologen doende om die resten op te graven. Een derde deel van de Romeinse stad (het oostelijke deel) wordt thans herbouwd, resp. gerestaureerd. En dat gebeurt door een door Woudenberg te Ameide overge-

nomen Duitse bouwonderneming. We hebben hier met een nogal uitzonderlijke vorm van restauratie te doen, reden waarom we er enige aandacht aan willen besteden.

Xanten werd ca. honderd jaar n. Chr. gebouwd door keizer Marcus Ulpus Traianus. De stad besloeg 83 ha en had tussen de 12 en 15 duizend inwoners. Het bloot gelegde terrein, dat nu wordt herbouwd, beslaat zo'n veertig ha (de vroegere Rijnhaven inbegrepen). Een deel van de opengelegde stadsdelen, zoals

PLATTEGROND VAN HET OUDE XANTEN, DAT THANS GEDEELTELIJK WORDT HERBOUWD. DE TEKENING IS ONTLEEND AAN EEN PUBLIKATIE VAN HET RIJNLANDS MUSEUM TE BONNE

DEEL VAN DE ARENA, DAT AL HERSTELD IS.

DETAIL VAN DE IN RESTAURATIE ZIJNDE ARENA

DE FOTO'S 1 EN 2 WERDEN ONS BESCHIKBAAR GESTELD DOOR COBOUW.

muren, blijft intact, zodat bezoekers een indruk kunnen krijgen hoe een romeinse stad er uitzag en hoe de bevolking er leefde. Maar in opdracht van het landschapsgenootschap Rijnland, in samenwerking met het Rijnlandse museum te Bonn, wordt een deel van de vroegere stad gereconstrueerd en weer opgebouwd. Xanten was natuurlijk een ommurde stad met dikke wallen en vele vestingstorens. Voor de stadsmuur in het noord-oosten lag de Rijnhaven. De kaden van deze haven waren gebouwd van zware eikenstammen en eikehouten planken. De stad was in opzet een vierkant met twee hoofdstraten (Kardomaximus en Decumanus maximus), die het oppervlak in vier rechthoeken verdeelden. Deze vier kwartieren werden door zijstraten ontsloten. In het centrum van de stad lagen de openbare gebouwen, zoals die voor het stadsbestuur, de hoofdtempel en het stedelijk badhuis. In het westelijk stadsdeel bevonden zich de huizen van de welgestelden. In het oostelijk deel woonden de ambachtslieden, evenals in het havengebied. De straten waren naar zuidelijke bouwtrant door galerijen omzoomd. In het uiterste zuiden bevond zich het amphitheater, dat al in 1935 werd blootgelegd. In vergelijking met andere romeinse amphitheatres was dat in Xanten van een gemiddelde grootte. Het bood plaats aan ongeveer 12.000 bezoekers. Met de bouw van het theater is waarschijnlijk kort na de stichting van de stad, ca. honderd jaar n. Chr., begonnen. In het midden van de arena bevond zich een toneel, dat men kon laten zakken of omhoog heffen. De zuilen, waarvan de resten nog zichtbaar zijn, zijn, volgens archeologen, door grote bogen met elkaar verbonden geweest. Gemeten naar de buitenste zuilengalerij besloeg het bouwwerk een oppervlakte van 99 bij 87,5 m.

Tot de restauratie, resp. wederopbouw behoort o.m. het romeinse stadhuis, dat als archeologisch museum zal worden ingericht. Het is overigens ook de bedoeling het oude stratenpatroon te restaureren. Herbouwd zijn bereids een stuk vestingmuur, een poort, terwijl een romeinse hijskraan is nagebouwd. Ook een aantal woningen van ambachtslieden zal worden herbouwd. v.d.W.